

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Trondheim, 19.01.2021

Deres ref.:
20/1588

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/15311

Saksbehandler:
Svein Grotli Skogen

Høring av Statnetts konseptvalgutregning (KVU) med behovsvurdering og ekstern kvalitetssikring for Bergen og omland

Miljødirektoratet har vurdert Statnetts konseptvalgutredning for kraftnettet i Bergen og omland, og den tilhørende kvalitetssikringen fra Oslo Economics.

Hovedinntrykket er at Statnett har levert en solid KVU som innfrir forutsetningene for denne typen utredninger, som skissert i Meld. St. 14 (2011-2012). Dette inntrykket bekreftes av kvalitetssikringen, som imidlertid også påpeker en del forbedringsområder. Disse samsvarer langt på vei med våre innvendinger og kommentarer.

Vårt viktigste innspill gjelder håndteringen av usikkerhet på forbrukssiden og koblingen av dette til Statnetts forståelse av tilknytningsplikten. Dette betyr ikke at utredningen tar lett på usikkerheten, men at tilknytningsplikten i for stor grad er lagt frem som et skal-krav.

Det er en krevende oppgave å vurdere den samlede etterspørselseffekten av omfattende alminnelig elektrifisering, elektrifisering av petroleumsaktiviteten på sokkelen og etablering av ny virksomhet. Særlig etterspørselen fra ny virksomhet er så usikker at *høyetterspørsels-scenarioet* ikke kan legges til grunn for konkret planlegging. Analysene gir imidlertid noen interessante ledetråder angående hvilke typer fleksibilitet som er viktigst. En må ellers ta med at dette scenarioet vil ha betydelig innslag av konkurranse mellom etablering i ulike nettregioner, slik at den samlede etterspørselen over flere nettregioner lett blir preget av dobbelttelling. Også *middelscenarioet*, som er lagt til grunn for konseptene, har så stort utfallsrom på etterspørselssiden at usikkerheten må ha vesentlig betydning for alternativvurderingene.

Vi anbefaler utfra dette utvikling av et dynamisk plansystem med stor fleksibilitet med tanke på langsiktig kapasitet, utbyggingsrekkefølge etc. Dette er også i tråd med Miljødirektoratets analyser og anbefalinger fra Klimakur 2030 og andre utredninger på klimaområdet, der økt elektrifisering tilsier et klart behov for opprustning av nettinfrastrukturen.

Vi oppfatter det likevel som unødvendig og lite hensiktsmessig å knytte konseptvurderingene til en absolutt leveringsforpliktelse. Utover hovedregelen om tilknytningsplikt for forbruk (jf. Ot.prp. nr. 62 (2008-2009)), er det derfor relevant å referere tydeligere til unntaksadgangen i "ekstraordinære tilfeller" – beskrevet i Ot.prp'en som: "*Med ekstraordinære tilfeller mener*

departementet de tilfellene der tilknytning av forbruk vil være ekstremt krevende for kraftsystemet, med hensyn til kostnader og tid eller kraftbalansen regionalt eller nasjonalt." (s. 7).

Så lenge konsesjonsbehandlingen for nettinvesteringer bygger på en rasjonell systemutvikling utfra en samfunnsøkonomisk vurdering – og dermed ikke er bundet av noen absolutt forpliktelse – er det viktig at en på KVU-nivå skiller plikten til å utrede løsninger for alt aktuelt forbruk, fra plikten til å sikre fysisk tilknytning med tilhørende store investeringer og omfattende konsesjonsbehandling.

Med så høy etterspørselsutsikkerhet hadde det også vært nyttig med en diskusjon rundt mulighetene for vesentlig større innslag av distribuert produksjon og lagring. Dette ville vært interessant i seg selv, samtidig som det tar på alvor endel av de de skarpeste innvendingene mot de store inngrepene og kostnadene ved nettutviklingen. Det ville samtidig gjort *lavetterspørsels-scenarioet* til mer enn en beskrivelse av uønsket svak næringsutvikling.

Når det gjelder de miljømessige konsekvensene av alternativene, tar vi utgangspunkt i at alle de skisserte traséene vil møte situasjoner og strekninger med høyt konfliktnivå. Vi kan imidlertid ikke finne grunnleggende forskjeller mellom alternativene som gjør det aktuelt å fraråde eller fremheve noen av dem. Dette må bli et tema for eventuell konsesjonsbehandling. Vi støtter samtidig Statnetts vurdering av at spenningsoppgradering er det minst konfliktfylte konseptet sett fra et naturmiljø- og landskapsperspektiv, og poengterer at dette må vektlegges i den samlede vurderingen.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Steinulf Hoel
seksjonsleder

Svein Grotli Skogen
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet
Statsforvaltaren i Vestland

Postboks 8013 Dep
Njøsavegen 2

0030 OSLO
6863 LEIKANGER